

SINIŠA KRIŽANEC
Hotel W.A.Mozart, Opatija

TURIZAM I PROPISI – ZAKONODAVNA POLITIKA (VANJSKA I UNUTARNJA)

Mjesto – Opatija. Prijepodne. Hotel kategorije pet zvjezdica, u statusu povišene aktivnosti prema štićenim osobama. Visoka inozemna delegacija poslije prvog dnevnog obroka uživa mir i interijernu atributaciju kavanskog dijela lobija. Pohvale direktoru za smještaj, domišljati i maštoviti zajutak, dodatno su podigle energiju općeg zadovoljstva na najvišu razinu. Na mig voditelja poslužno osoblje levitira na prstićima, kostimirani lift boy na ulazu po nalogu skreće znatiželjnike u druge prostore, da bi koncentracija mira postigla kulminaciju. U urbanoj Opatiji, uz najjači promet središtem grada, održavamo oazu bezbrižnosti i zadovoljstva.

Promatram diskretno jednog od veleposlanika koji se ne prepušta atmosferi već analizira kako je sve to moguće, očito ne skrivajući znatiželju. Meni je situacija regularna, onakva kako želim da bude svakog dana i nisam previše ushićen uspjehom, premda mi godi 'nagrada' koju istodobno i primam od drugih i sam je sebi želim priznati. Naravno, kugla i kolajna uvijek fulaju pravu osobu, jer šarm i dostojanstvo profesionalno-domaćinske gostoljubivosti prekida lupanje ulaznih hotelskih vrata. Taj mali nevini mladić, koji po direktivi stoji izvana da dočeka i preusmjeri, sada ljubazno propušta... I to koga! Čuda neviđena, dvije ljepotice u karnevalskom štihu. Bijeje medicinske odore prekrivaju neukusno izabrani ostaci modnih tekstilnih upotrebnih predmeta, a sve zajedno krasi i dvije ogromne kutije sanitarne sterilnosti. Sterilnosti, ali možda jedino ispod poklopca.

"Mi smo Higijenska inspekcija iznenađenja", prozbore legitimirajući se odmah neprikosnovenošću svoga autoriteta, te nastave vrebati oko sebe, zapravo, doslovce gutati očima od koga i čega će početi, zamarajući sve oko sebe nepodnošljivošću ohole retorike, koja je odlučila presuditi, eto, i mojoj 'kolajni'.

Pokušavam ih spustiti za koju oktavu, no one znaju svoje. Molim ih da iz središnjeg prostora lobija izađu pred sunčanu stranu glavnog pročelja hotela, decentno im namigujući da su dobro došle, ali malo, znate, malo kasnije. Ne, one znaju svoje. Gospoda u čudu od nadnaravnog mira, sada imaju scenski nastup bez najave i, naravno, nimalo dobrodošao. Preostala diplomatska ekipa, nečujno vodeći razgovor, napušala je dvoranu za zajutak, kretala se prema recepciji, a istodobno pokrenuvši u meni mehanizam automatske samoobrane.

“Milostive, čekam vas ispred hotela”, rekao sam i zauzeo prvi među predvodničkim stavovima pridobivanja psihološke prednosti. Izvolite ljubazno molim!

Izrazile su želju da još nešto razjasne s recepcionerom, ali gard personala bio je jasan, te su naše uvrijeđene sanitarke napokon izašle. Povišeni njihov ton dao se dalje trpiti, jer je buka uličnog prometa ublažila ‘gakanje izgubljenih guski u magli’. Jer, milostivice, ako vi kontrolirate za nas (a mi vas plaćamo!), te se kontrola odnosi na prostorije za pripremu hrane, tada vi ulazite na naš personalni ulaz! Vi zadovoljavate naše kriterije i standarde, tako da i vaša bjelina nije na vama, već ćete od nas dobiti sve potrebno i čisto kako bi mogle uopće ući u vaš i naš interesni trakt. Vaš ego ostaje doma, a ovdje radimo posao, u svrhu i protiv Voglarikovog lanca.

* * *

Diplomatski protokol i status posebno šticećenih osoba, svakodnevnica je, primjerice, nekih naših hotela, najčešće najviših kategorija. Njihovi su standardi određeni za to posebnim propisima, a poslovanje je također tome prilagođeno. U kvalifikaciji kvalitete jasno je da tipiziranim poslovanjem pokušavamo stvoriti ekonomski, politički, kulturološki balans među gostima, a nedopustivo je da inspekcijske službe narušavaju i oduzimaju, npr. hotelima i restaurantima, njihov renome, ali i - prihod. Hotel o kojem danas govorimo ima uz ostalo i vanjsko obilježje jasne i vidljive «CD» legitimacije. Naravno, bilo bi prekrasno da ga ima i Grad Opatija, a što je lako moguće ostvariti.

Ispričali smo se gostima, zbog neiskustva nezrelih higijeničarki, a sam svjestan da se za ‘kolajnu mira’ više ne isplati boriti, pokušao sam goste u animaciji povesti u šetnju. Predivna Slatina-kupalište okupano suncem, spoj betona i mora s radijusom ograničena kretanja, kojega krasi plave “Metro” plastične garniture za 417 kuna. Cijelu kompoziciju epitetira velika reklama za pivo u sklopivoj nadstrešnici, koju najkvalitetnije koriste galebi za proljetno sunčanje. Scenski detalj smeta marljivom ugostitelju, kojemu, čini se, još više smeta kolorit raznovrsnih otpadaka i razbacane ambalaže od pića ispred sanitarnih čvorova. Na nesreću i unutra se pogledalo. Potom je uslijedio pogled u arhitekturnu kompoziciju Opatije, za što se ne može reći da nisu pale pohvale kao i za hortikulturu i održavane parkove.

Danas, kada Hrvatska predstavlja vrata Bizanta, kada se naša samostalnost i htijenje očuvanja identiteta prostituira za ambicije ulaska u NATO i EU, danas kada aktivna politika radi iz neznanja nesvjesne i svjesne pokrete protiv vrijednosti i mogućnosti korištenja vlastite riznice, u turizmu pronalazmo i ponovno uporište ekonomske egzistencije. Svjesni smo da će veliki iz EU financirati velike, da će poljoprivredni prioriteti pripasti ionako hiperproduktivnim (npr. Nizozemcima), a naše parcele na kojima se traktor jedva može okrenuti, neće biti ni primjećene. Tko će preuzeti brigu o ribarenju? Naši Jure i Frane sigurno ne sa svoje dvije trabakule. Talijani itekako znaju da je već dugo jadranska obala njihova i u ovom našem za njih nespornom dijelu!

Veseli samo pristup prema Ustavu EU koji će morati biti prilično opsežan da bi postigao ravnotežu interesa svih kulturnih, pa onda i nekih drugih pogleda članica. Zalažemo se postati kolonija, a možda nikada drugi nismo ni bili. Austro-Ugarska? Pa zašto i ne, ali onda budimo prvi među drugima. Uzdignimo Opatiju kao prijestolnicu i aktivnim učešćem u turističkoj valorizaciji postojećeg resursa nametnimo svima naš jedinstveni proizvod. Donesimo gradske uzance i smjernice, što je teoretski imperativ i

ovog okruglog stola. Kordinirajmo i usmjeravajmo aktivnosti ambicioznih investitora. Stimulirajmo imaoce kapitala. Pomozimo sami sebi izaći iz erozije ekonomije, kulture, morala... Prilagodimo si dobiveni autoritet lokalne samouprave ispred propisa i zakona. Pokažimo aktivnim vlastitim primjerom kako bi trebale funkcionirati druge zajednice/regije. A što je najvažnije, započnimo proces pretvorbe crne kronike u sunčanu, prihvatimo osnovne definicije turizma i svi postanimo aktivni sudionici istog. Odbacimo ego za bolje dane, a dodajmo energiju koja će odmah ujediniti smisao i vrijednost naljepšeg posla i odnosa prema služanju, jer dobar sluga može i gazdu nadmašiti. Tako i opatijski turizam može, ali i mora, postati u esencijalnoj platformi naših interesa najvažniji itinerer onih koji prepoznaju više vrijednosti europske receptivne ponude.

I postavimo li sve to sami sebi kao životni imperativ, budimo sigurni da će ga drugi znati cijeniti i valorizirati, da će nam se vraćati i dolaziti baš kao u svoj dom, odnosno, isti onaj zajednički europski dom, čijim dijelom težimo postati. Amen !